

INVALIDITĀTES LIETU NACIONĀLĀS PADOMES SĒDES PROTOKOLS

Rīgā

Nr. 2

2022.gada 20.aprīlis

	Sēdi vada:
G.Eglītis	labklājības ministrs, padomes priekšsēdētājs.
	Padomes locekļi vai to deleģētie pārstāvji:
I.Balodis	Invalīdu un viņu draugu apvienības "Apeirons" valdes priekšsēdētājs;
V.Biseniece	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, Elektronisko sakaru un pasta departamenta galvenā speciāliste;
R.Bremšmits	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Valsts ilgtspējīgas attīstības plānošanas departamenta direktors;
K.Brūvere	Veselības ministrija, Veselības aprūpes departaments, Veselības aprūpes organizācijas nodaļas vecākā eksperte;
D.Dadzīte	Latvijas Paralimpiskā komiteja, priekšsēdētāja;
M.Grāvis	Biedrības "Rīgas pilsētas "Rūpju bērns"" valdes priekšsēdētājs;
A.Lazarevs	Ekonomikas ministrija, Būvniecības politikas departamenta direktores vietnieks;
P.Leiškalns	Latvijas Darba devēju konfederācija, Sociālās drošības un veselības aprūpes eksperts;
J.Ozols	Izglītības un zinātnes ministrija, ministres padomnieks;
M.Pužuls	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, Darba aizsardzības vecākais speciālists;
Z.Pūce	Sabiedrības integrācijas fonda sekretariāts, direktore;
I.Rudzīte	Latvijas Pašvaldību savienība, Veselības un sociālo jautājumu komitejas padomniece;
S.Sproģe	Latvijas Neredzīgo biedrība, Centrālās valdes priekšsēdētāja;
E.Vorslovs	Latvijas Nedzirdīgo savienības valdes priekšsēdētājs- prezidents;
S.Zankovska- Odiņa	Biedrība "Resursu centrs cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem "Zelda"", projektu koordinatore-pētniece.

Citi dalībnieki:

- L.Apine Latvijas Paralimpiskā komiteja, ģenerālsekretāre;
- B.Bicēna Latvijas Vājdzirdīgo atbalsta asociācija “Sadzirdi.lv”, valdes locekle;
- G.Bruņinieca Tiesībsarga birojs, Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas vadītājas vietniece;
- T.Caune Tiesībsarga birojs, Bērnu tiesību nodaļas vecākā juriste;
- E.Celmiņa Labklājības ministrija, valsts sekretāra vietniece;
- A.Dūdiņš Labklājības ministrija, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta direktors;
- V.Grišuļonoka Tiesībsarga birojs, Sociālo, ekonomisko un kultūras tiesību nodaļas vecākā juriste;
- K.Grundmane Izglītības un zinātnes ministrija, Struktūrfondu departamenta vecākā eksperte;
- A.Ilves Tiesībsarga birojs, Sociālo, ekonomisko un kultūras tiesību nodaļas juridiskā padomniece;
- D.Kampenusa Labklājības ministrija, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākā eksperte;
- E.Lore Izglītības un zinātnes ministrija, Struktūrfondu departamenta vecākais eksperts;
- Z.Ozola Izglītības un zinātnes ministres ārštata padomniece;
- N.Snarskis Biedrība “PINS”, vadītājs;
- S.Survila Biedrība “Wings for wheels”, sociālais eksperts.

Protokolē:

- R.Veidliņa Labklājības ministrija, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākā eksperte.

Sēdi sāk plkst. 14:00

Darba kārtībā:

1.	Progress atbalsta personas lēmumu pieņemšanā pakalpojuma ieviešanā	<p align="center">Dace Kampenusa</p> <p>Labklājības ministrija, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākā eksperte</p>
----	--	--

2.	Par Izglītības un zinātnes ministrijas aktivitātēm Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas periodā paveiktajām un Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2021.-2027.gada plānošanas periodā plānotajām aktivitātēm izglītības piekļūstamības veicināšanā	Jānis Ozols Izglītības un zinātnes ministrija, padomnieks
3.	Izmaiņas pašvaldības asistenta pakalpojumā	Einārs Grāveris Labklājības ministrija, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākais eksperts
4.	Biedrības “Latvijas Paralimpiskā komiteja” paveiktais ANO Konvencijas ieviešanai	Liene Apine Latvijas Paralimpiskā komiteja, ģenerālsēkretāre

1.jautājums

Progress atbalsta personas lēmumu pieņemšanā pakalpojuma ieviešanā

D.Kampenusa

I.Balodis, Z.Pūce

D.Kampenusa iepazīstina ar mērķa grupas – personas, kurām ir garīga rakstura traucējumi – tiesībām¹ un uzsver, ka pat daļēja rīcībspējas ierobežošana ir ANO Konvencijas² pārkāpums.

Latvija 2012.gadā veica apjomīgu rīcībspējas institūta reformu, tomēr sasniegtais rezultāts neatbilda ANO Konvencijas prasībām. Ministru kabinets 2013.gada novembrī uzdeva īstenot atbalsta personas pilotprojektu un gada laikā pēc pilotprojekta pabeigšanas Labklājības ministrijai sadarbībā ar Tieslietu ministriju iesniegt informatīvo ziņojumu par ANO Konvencijas 12.panta ieviešanas iespējām.

Pilotprojektu veica biedrība “Resursu centrs cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem “ZELDA”” (turpmāk – ZELDA) nodrošinot atbalsta personas lēmumu pieņemšanā pakalpojumu (turpmāk – APLP pakalpojums) visos plānošanas reģionos. Mērķgrupas cilvēki saņēma atbalstu dažādās dzīves jomās, piemēram, finanšu joma, juridiskās palīdzības joma u.c. Rezultāti parādīja, ka APLP pakalpojums ir vajadzīgs un ļoti nepieciešams, lai īstenotu cilvēktiesības cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem. APLP pakalpojums būtu nodrošināms tiem cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem, kuriem noteikta I vai II

¹ Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 12.pants.;

² Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām.

invaliditātes grupa un kuri atbilstu noteiktiem kritērijiem. Pēc Labklājības ministrijas aplēsēm tās varētu būt ap 3 150 personas gadā.

Patlaban Labklājības ministrija un Tieslietu ministrija strādā pie ziņojuma sagatavošanas. Ziņojumā piedāvāti vairāki APLP pakalpojuma finansēšanas modeļi, kā arī aprakstīti nepieciešamie grozījumi tiesību aktos, lai APLP pakalpojumu varētu nodrošināt.

S.Zankovska-Odiņa izsaka cerību, ka beidzot APLP pakalpojums tiks nostiprināts normatīvajos aktos ar skaidru finansēšanas modeli, jo kā rāda ZELDA pieredze APLP pakalpojums ir neieciešams, bet liela daļa pašvaldības nespēj finansēt no sava budžeta.

Nolemj: Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

2.jautājums

Par Izglītības un zinātnes ministrijas aktivitātēm Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas periodā paveiktajām un Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2021.-2027.gada plānošanas periodā plānotajām aktivitātēm izglītības piekļūstamības veicināšanā

J.Ozols, E.Lore, K.Grundmane

I.Balodis

J.Ozols atzīst, ka Izglītības un zinātnes ministrija Eiropas Savienības struktūrfondu investīcijas ir veikusi trijos virzienos: infrastruktūrā, mācību līdzekļos un tehnoloģijās un sabiedrības prasmju attīstīšana.

Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas periodā galvenokārt tika veikti ieguldījumi infrastruktūras sakārtošanai, tai skaitā, vides piekļūstamības nodrošināšanai izglītojamajiem ar funkcionāliem traucējumiem vispārējās izglītības posmā. Tāpat tika veikti ieguldījumi mācību līdzekļu un metodikas attīstībā un pieejamībā bērniem ar speciālām vajadzībām. Tika izstrādāti mācību līdzekļi skolēniem ar garīgās attīstības traucējumiem 11 mācību priekšmetos un pieci integrēti mācību līdzekļi skolēniem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem un dažādiem attīstības traucējumiem. Pielāgoti Braila raksta mācību līdzekļi skolēniem ar redzes traucējumiem. Turpinās darbs pie mācību līdzekļu izstrādes skolēniem ar dzirdes traucējumiem un profesionālās pilnveides kursi pedagogiem, kas īsteno iekļaujošo izglītību.

Projektā “Atbalsts izcilībai” uzsvars ir uz agrīno diagnostiku speciālo vajadzību noteikšanai izglītības iestādē un agrīno atbalstu. Šajā projektā prioritāri tika iesaistītas skolas, kuras īsteno speciālās izglītības programmas.

Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2021.-2027.gada plānošanas periodā ievērojami mazinājušies ieguldījumi infrastruktūrā. Vispārējās izglītības jomā vairāk plānots veikt ieguldījumus mācību procesa

tehnoloģiju iegādei, asistīvo tehnoloģiju iegādes un apmaiņas sistēmas ieviešanai, arī profesionālajā un augstākajā izglītībā ieguldījumi paredzēti aprīkojuma iegādei. Tāpat paredzēti pasākumi sabiedrības izpratnes veicināšanai, mācīšanās atbalstam bērniem ar speciālām vajadzībām, interešu izglītības piedāvājuma pieejamībai ārpus skolas, kā arī atbalsta pasākumi jauniešiem, kuri nestrādā, nemācās un neapgūst arodu, primāri veicinot atgriešanos izglītībā.

I.Balodis vērs uzmanību, ka ne vienmēr atbilstoši Būvnormatīvam veikti telpu pielāgošanas darbi ikdienā ir ērti lietojami cilvēkiem ar dažāda veida traucējumiem, tāpēc aicina pirms būvniecības uzsākšanas konsultēties ar cilvēku ar invaliditāti pārstāvošām organizācijām.

Nolemj: Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

3. jautājums **Izmaiņas pašvaldības asistenta pakalpojumā**

E.Grāveris

S.Survila, D.Dadzīte, I.Balodis

E.Grāveris informē, ka izmaiņas asistenta pakalpojumam veiktas esošo līdzekļu ietvaros. Izmaiņas paredz nodrošināt iespēju saņemt asistenta pakalpojumu lielākā apjomā³ pilngadīgām personām ar I invaliditātes grupu ar invaliditāti no bērnības, kurām ir indikācijas īpašas kopšanas nepieciešamībai. Rasta iespēja saņemt asistenta pakalpojumu lielākā apjomā tām nepilngadīgajām personām, kuras regulāri apmeklē ārstniecības un rehabilitācijas institūcijas, palielinot pakalpojuma apjomu no 80 uz 120 h/mēn. Bez tam personām, kuras piešķirto stundu ietvaros regulāri apmeklē ārsta nozīmētas medicīniskās procedūras vai rehabilitācijas pasākumus, tiks kompensēti arī transporta izdevumi. Kā arī noteikti kritēriji asistenta pakalpojuma vispārējās pamatizglītības, profesionālās pamatizglītības, arodizglītības, vispārējās vidējās izglītības un profesionālās vidējās izglītības iestādēs nepieciešamībai gadījumos, kad izglītojamā persona ir sasniegusi 18 gadu vecumu un tai vairs nav tiesību saņemt asistenta pakalpojumu izglītības iestādē pamatojoties uz atzinumu par īpašas kopšanas nepieciešamību. Vēl precizēta asistenta pakalpojuma nepieciešamības un atbalsta intensitātes noteikšanas skala.

S.Survila atzinīgi vērtē veiktās izmaiņas attiecībā par asistenta pakalpojuma pieejamības nodrošināšanu jauniešiem līdz izglītības programmas pabeigšanai. Saskata nepieciešamību palielināt asistenta pakalpojuma stundu skaitu medicīniskās rehabilitācijas vai procedūru apmeklējumiem arī pieaugušajiem.

D.Dadzīte lūdz normatīvajā aktā aizstāt vārdus *paralimpiskais sports* ar vārdu *parasports*.

³ ja apmeklē dienas aprūpes centru vai specializēto darbnīcu, tad stundu skaits atkarībā no asistenta atbalsta intensitātes līmeņa būs 60 vai 120 h/mēn., līdzšinējo 40 vai 80 stundu vietā, bet, ja asistenta pakalpojumu izmanto citām darbībām, tad 40 vai 80 h/mēn. līdzšinējo 15 vai 30 stundu vietā.

E.Grāveris apliecina, ka arī šis tehniskais grozījums ir iekļauts.

I.Balodis aicina informāciju par izmaiņām pakalpojumos nodot arī pašvaldību sociālajiem dienestiem, jo, balstoties uz organizācijas biedru pieredzi, secina, ka nav pietiekama informācijas apmaiņa starp iesaistītajām pusēm.

E.Grāveris informē, ka notiek regulāras tikšanās ar pašvaldību sociālajiem dienestiem par dažādām aktualitātēm.

Nolemj: Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

4. jautājums

Biedrības “Latvijas Paralimpiskā komiteja” paveiktais ANO Konvencijas ieviešanai

L.Apine

I.Balodis, Z.Pūce, N.Snarskis

L.Apine iepazīstina ar biedrības “Latvijas Paralimpiskā komiteja” (turpmāk – komiteja) uzdevumiem īstenojot parolimpiskā sporta un pielāgotā sporta attīstību Latvijā. Tāpat komiteja attīsta arvien jaunus pielāgotā un paralimpiskā sporta veidus un turpina darbu pie iepriekšējos gados aizsāktajiem jaunu paralimpiskā komandu sporta veidu izaugsmes projektiem.

L.Apine uzskata, ka patlaban apturētā Paralimpiskā sporta centra būvniecības projekta realizēšana sekmētu cilvēku ar invaliditāti integrāciju sabiedrībā.

Komitejas sadarbības partnerim *Bērnu un jauniešu parasporta apvienība*, **L.Apine** velta atzinīgus vārdus par iesaistīšanos sporta aktivitāšu veicināšanā. Tiek strādāts pie bērnu ar invaliditāti vecāku pārliecināšanas un iedrošināšanas atļaut bērniem iesaistīties sportā. Komitejas eksperti tiek pieaicināti vides piekļūstamības jautājumu risināšanai dažādos sporta objektos.

Nolemj: Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

Sēdi beidz plkst.: 15:50.

Labklājības ministrs,
Invaliditātes lietu nacionālās
padomes priekšsēdētājs

G.Eglītis